

Pagna ewlenija>Proċeduri tal-qorti>Kawżi ċivili>Smigh ta' xhieda Smigh ta' xhieda

Portugall

1 L-oneru tal-provi

1.1 X'inhuma r-regoli dwar l-oneru tal-provi?

Ir-regoli ġenerali dwar l-oneru tal-prova huma stabbiliti fl-Artikoli 342 sa 348 tal-[Kodiċi Ċivili Portugiż](#).

1.2 Hemm xi regoli li permezz tagħhom ċerti fatti jiġu eżentati mill-oneru tal-provi? F'liema każijiet? Jistgħu jiġu ppreżentati provi sabiex jiġi ppruvat li preżunzjoni legali partikolari mhix valida?

Iva, hemm regoli li jeżentaw ċerti fatti mill-oneru tal-provi.

Fil-każijiet li ġejjin:

L-Artikolu 412 tal-[Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Portugiż](#) – Fatti li ma jeħtiġux talba jew prova

L-Artikolu 350 tal-[Kodiċi Ċivili Portugiż](#) – Preżunzjonijiet legali

Madankollu, il-preżunzjonijiet legali jistgħu jiġu kkonfutati permezz ta' kontroprovi, hliet f'każijiet fejn il-ligi dan ma tippermettix (l-Artikolu 350(2) tal-[Kodiċi Ċivili Portugiż](#)).

1.3 Sa liema livell trid tkun konvinta l-qorti sabiex tagħti sentenza li tissejjes fuq l-eżistenza ta' dak il-fatt?

L-imħallef jivvaluta l-provi b'mod liberu, fuq il-bażi tal-fehma ġudizzjuża tiegħu dwar kull fatt. Il-valutazzjoni libera tal-provi mill-qorti ma tkoprix fatti li għalihom il-ligi teħtieġ formalitajiet speċjali biex jiġu pprovati, jew dawk li jistgħu jiġu pprovati biss b'dokumenti jew li huma pprovati kompletament b'dokumenti, bi ftehim jew b'konfessjoni tal-partijiet (l-Artikolu 607(5) tal-[Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Portugiż](#)).

Il-qorti għandha tqis il-provi kollha mressqa, kemm jekk joriginaw mill-parti li kellha tressaqhom u kemm jekk le, mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet li jiddikjaraw li d-dikjarazzjoni ta' fatt hija irrilevanti jekk ma ssir minn ċerta parti interessata (l-Artikolu 413 tal-[Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Portugiż](#)).

Il-valur ta' kull mezz ta' prova jvarja skont in-natura tiegħu (l-Artikoli 369 sa 396 tal-[Kodiċi Ċivili Portugiż](#)).

2 Is-smigh tal-provi

2.1 Għas-smigh tal-provi dejjem ikun meħtieġ li jsir rikors minn parti, jew huwa wkoll possibbli li f'ċerti każijiet l-imħallef jisma' l-provi fuq l-inizjattiva tiegħu stess?

Il-kompilazzjoni ta' xhieda mhux dejjem tirrikjedi r-rikors minn parti.

Il-ligi Portugiża tistabbilixxi l-"prinċipju inkwiżitorju", jiġifieri huwa d-dmir tal-imħallef li jwettaq jew jordna, anke fuq inizjattiva proprja, l-azzjonijiet kollha neċessarji biex jiġu ddeterminati l-verità u s-soluzzjoni ġusta tat-tilwima fir-rigward tal-fatti li huwa legalment intitolat li jeżamina (l-Artikolu 411 tal-[Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Portugiż](#)).

2.2 Jekk ir-rikors min-naħa ta' parti għall-ġbir tal-provi jintlaqa', x'isir wara?

Fis-seduta ta' qabel il-proċess jew b'digriet, kif applikabbli, il-qorti tiddetermina liema mezz ta' prova huma ammissibbli u jistgħu jiġu ppreżentati (l-Artikoli 591 u 593 tal-[Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Portugiż](#)).

Bħala regola ġenerali, ix-xhieda tiġi kkompilata fis-seduta finali (l-Artikolu 604(3) tal-[Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Portugiż](#)). Madankollu, bħala eċċezzjoni, il-qorti tista' tippermetti li x-xhieda tingħata fi stadju aktar bikri (l-Artikolu 419 tal-[Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Portugiż](#)).

Jekk, wara li jintemm il-proċess, l-imħallef jidhirlu li ma jkollux biżżejjed informazzjoni, jista' jerga' jiftaħ il-proċess sabiex jisma' lin-nies li jixtieq u biex jordna kwalunkwe azzjoni neċessarja oħra (l-Artikolu 607(1) tal-[Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Portugiż](#)).

2.3 F'liema każijiet il-qorti tista' tiċħad ir-rikors ta' parti għall-ġbir tal-provi?

B'mod ġenerali, f'konformità mad-dmir proċedurali stabbilit fl-Artikolu 6 tal-[Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Portugiż](#), huwa f'idejn l-imħallef biex jiċħad provi li jkunu irrilevanti jew sempliċement dilatorji.

Hawn taht hawn xi eżempji li jistgħu jagħtu lok għal ċid, totalment jew parzjalment, ta' rikors għall-kompilazzjoni tax-xhieda:

Limitu fuq in-numru ta' xhieda (l-Artikolu 511 tal-[Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Portugiż](#))

Impedimenti (l-Artikolu 496 tal-[Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Portugiż](#))

Ġurament u interrogazzjoni preliminari (l-Artikolu 513 tal-[Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Portugiż](#))

Fatti li fuqhom parti tista' tibbaża x-xhieda tagħha (l-Artikolu 454 tal-[Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Portugiż](#)).

2.4 X'inhuma l-mezzi differenti biex isiru l-provi?

Jeżistu l-mezzi ta' prova li ġejjin:

Preżunzjonijiet (l-Artikolu 349 tal-[Kodiċi Ċivili Portugiż](#))

Konfessjonijiet (l-Artikolu 352 tal-[Kodiċi Ċivili Portugiż](#))

Stqarrijiet minn parti (l-Artikolu 466 tal-[Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Portugiż](#))

Prova dokumentarja (l-Artikolu 362 tal-[Kodiċi Ċivili Portugiż](#))

Perizja (l-Artikolu 388 tal-[Kodiċi Ċivili Portugiż](#))

Konfessjonijiet (l-Artikolu 390 tal-[Kodiċi Ċivili Portugiż](#))

Depożizzjoni minn xhud (l-Artikolu 392 tal-[Kodiċi Ċivili Portugiż](#))

Preżentazzjoni ta' proprjetà mobbli jew immobbli (l-Artikolu 416(1) tal-[Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Portugiż](#)).

2.5 X'inhuma l-mezzi biex jiġgħabru l-provi mingħand ix-xhieda u huma differenti mill-mezzi użati biex jiġgħabru l-provi mingħand ix-xhieda tal-periti tal-qorti? X'inhuma r-regoli fir-rigward tas-sottomissjoni ta' provi bil-miktub u ta' perizji/opinjoni ta' esperti?

Hemm diversi mezzi ta' kif tinkiseb depożizzjoni minn xhud skont l-Artikoli 452, 456, 457, 466, 500, 501, 502, 503, 506, 518 u 520 tal-

[Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Portugiż](#):

Id-dehra tal-partijiet u tax-xhieda personalment jew b'mezzi teknoloġiċi, skont l-Artikolu 502 tal-[Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Portugiż](#)

Eżami permezz ta' ittra rogatorja (l-Artikolu 500(b) tal-[Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Portugiż](#))

Eżami fil-post ta' residenza jew fil-kwartieri ġenerali tas-servizzi (l-Artikolu 503 tal-[Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Portugiż](#))

Seduta bil-miktub (l-Artikolu 517 tal-[Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Portugiż](#))

Preżentazzjoni tal-provi bil-miktub (l-Artikolu 518 tal-[Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Portugiż](#))

Komunikazzjoni diretta bejn il-qorti u l-persuna li tixhed (l-Artikolu 520 tal-[Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Portugiż](#))

Aċċess fuq il-post (l-Artikolu 501 tal-[Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Portugiż](#))

Il-mezzi għat-tehíd ta' perizja f'konformità mal-Artikoli 486, 490 u 492 tal-[Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Portugiż](#) iwarjaw mill-mezzi msemmijin aktar 'il fuq għat-tehíd ta' depożizzjoni minn xhud kif ġej:

Il-periti jattendu s-seduta finali meta kwalunkwe parti titlob hekk jew meta l-imħallef jordnalhom jagħmlu hekk. Il-periti minn stabbilimenti, laboratorji jew servizzi uffiċjali jinstemgħu permezz ta' vidjokonferenza fuq il-post tax-xogħol tagħhom (l-Artikolu 486 tal-[Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Portugiż](#)).

Il-qorti tista' twettaq spezzjoni ta' oġġetti jew ta' persuni, tagħmel aċċess fuq il-post jew tordna r-rikostruzzjoni tal-fatti; l-imħallef jista' jkun akkumpanjat minn speċjalist jekk iqis li dan ikun xieraq (l-Artikoli 490 u 492 tal-[Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Portugiż](#)).

Ir-regoli li jirregolaw il-preżentazzjoni ta' provi bil-miktub, ta' rapporti jew ta' perizji huma stabbiliti fl-Artikolu 416 tal-[Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Portugiż](#).

2.6 Hemm xi mezz ta' prova li huma iktar b'saħħithom minn oħrajn?

Iva, il-valur probatorju jvarja skont in-natura ta' kull mezz ta' prova (ara t-tweġiba għall-mistoqsija 1.3).

2.7 Hemm obbligu li jintużaw ċerti mezz ta' prova b'leż jigu ppruvati xi fatti partikolari?

Iva, speċifikament fil-każijiet li ġejjin:

Rekwiżit legali għal dokument bil-miktub (l-Artikolu 364 tal-[Kodiċi Ċivili Portugiż](#))

Nuqqas ta' konformità mal-forma legali (l-Artikolu 220 tal-[Kodiċi Ċivili Portugiż](#))

2.8 Ix-xhieda huma obbligati bil-liġi li jixhdu?

Il-persuni kollha, kemm jekk ikunu partijiet fil-kawża kif ukoll jekk le, għandhom dmir li jassistu fl-iskoperta tal-verità tal-kwistjoni, f'konformità mal-Artikolu 417 tal-[Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Portugiż](#).

2.9 F'lema ċirkostanzi jistgħu jirrifjutaw li jixhdu?

Il-każijiet li fihom xhud jista' jirrifjuta b'mod legittimu li jixhed huma stabbiliti fl-Artikolu 497 tal-[Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Portugiż](#).

2.10 Jekk persuna tirrifjuta li tixhed tista' tingħata multa jew tiġi sfurzata tixhed?

Il-persuni kollha, kemm jekk ikunu partijiet fil-kawża kif ukoll jekk le, għandhom dmir li jassistu fl-iskoperta tal-verità tal-kwistjoni, f'konformità mal-Artikolu 417 tal-[Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Portugiż](#).

Kull min jirrifjuta li jikkoopera jiġi mmultat, mingħajr preġudizzju għall-mezzi koerċittivi possibbli (l-Artikolu 417(2) tal-[Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Portugiż](#)).

Jekk xhud jonqos milli jidher mingħajr ġustifikazzjoni, il-qorti tista' timponi multa jew tordna lix-xhud jidher taħt arrest (l-Artikolu 508(4) tal-

[Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Portugiż](#)).

2.11 Hemm persuni li ma jistgħux jixhdu?

Iva, l-evidenza ma tistax tinkiseb fil-każijiet li ġejjin:

Persuni li ma jkunux mentalment idonei sabiex jixhdu dwar il-fatti li għandhom jiġu pprovati ma jistgħux iservu bħala xhieda, skont l-Artikolu 495 tal-

[Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Portugiż](#)).

Persuni li jistgħu jixhdu bħala partijiet fil-kawża huma pprobiti li jixhdu bħala xhieda (l-Artikolu 496 tal-[Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Portugiż](#)).

2.12 X'inhu r-rwol tal-imħallef u tal-partijiet fis-smiġh ta' xhud? B'lema kundizzjonijiet jista' jinstema' xhud permezz ta' vidjokonferenza jew ta' mezz tekniki oħrajn?

Ir-rwol tal-imħallef u tal-partijiet fis-smiġh ta' xhud huwa rregolat bir-regoli dwar l-għoti ta' xhieda stabbiliti fl-Artikolu 516 tal-[Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Portugiż](#).

Ix-xhieda jixhdu fis-seduta finali personalment jew permezz ta' vidjokonferenza (l-Artikolu 500 tal-[Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Portugiż](#)). L-eżami tax-xhieda b' mezz teknoloġiċi, bħat-telekonferenzi, huwa rregolat bl-Artikolu 502 tal-[Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Portugiż](#).

3 Il-valutazzjoni tal-provi

3.1 Meta l-provi ma jkunux inkisbu b'mod legali minn parti, il-qorti jkollha xi restrizzjonijiet meta tagħti s-sentenza tagħha?

Iva. Eżempju ta' dan huwa evidenza miksuba b'nuqqas ta' rispett għall-hajja privata u tal-familja u tad-dinjità tal-bniedem, kif meħtieġ mill-Artikolu 490 tal-[Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Portugiż](#)).

3.2 Bħala parti fil-kawża, id-dikjarazzjoni tiegħi tgħodd bħala prova?

Iva. Iva, konfessjoni li biha l-parti tirrikonossxi fatt li huwa ta' detriment għaliha u ta' benefiċċju għall-kontroparti tinkiseb permezz tax-xhieda tal-parti (l-Artikolu 352 tal-[Kodiċi Ċivili Portugiż](#) u l-Artikolu 452 tal-[Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Portugiż](#)).

Il-qorti tikkunsidra liberament id-dikjarazzjonijiet tal-partijiet, hliet fejn jinvolvu konfessjoni (l-Artikolu 466(3) tal-[Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Portugiż](#)).

4 Dan l-Istat Membru f'konformità mal-Artikolu 2(1) tar-Regolament dwar il-Kumpilazzjoni ta' Xhieda speċifika awtoritajiet oħra li huma kompetenti li jiġbru l-provi għall-finijiet ta' proċedimenti ġudizzjarji f'materji ċivili jew kummerċjali skont ir-Regolament? Jekk iva, dawn f'lema proċedimenti huma kompetenti li jiġbru l-provi? Jistgħu jitolbu biss il-ġbir tal-provi jew jassistu wkoll fil-ġbir tal-provi abbażi ta' talba mingħand Stat Membru ieħor? Ara wkoll in-notifika skont l-Artikolu 2(1) tar-Regolament dwar il-Kumpilazzjoni ta' Xhieda.

Il-Portugall ma speċifika l-ebda awtorità oħra, bil-ġbir tal-provi għall-finijiet tal-proċedimenti ġudizzjarji tkun ir-responsabbiltà tal-qorti Portugiżi.

Il-leġiżlazzjoni applikabbli

[Il-Kodiċi Ċivili Portugiż](#)

[Il-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili Portugiż](#)

Nota:

Il-Punt ta' Kuntatt tan-Network Ġudizzjarju Ewropew fil-materji ċivili u kummerċjali, il-qorti jew entitajiet u awtoritajiet oħrajn mhumieq marbutin bl-informazzjoni li tinsab f'din l-iskeda informattiva, li tista' tkun soġġetta għal bidliet fl-interpretazzjoni mill-ġurisprudenza. Għalkemm l-iskedi informativi jiġu aġġornati fuq bażi regolari, xorta hemm bżonn li tinqara l-leġiżlazzjoni fis-seħh.

L-aħħar aġġornament: 27/11/2023

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali ta' din il-paġna tinzamm mill-punt ta' kuntatt tan-NĠE rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea.

Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oġġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. La l-NĠE u lanqas il-Kummissjoni Ewropea ma jaċċettaw ebda responsabbiltà fir-rigward ta' kwalunkwe informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.